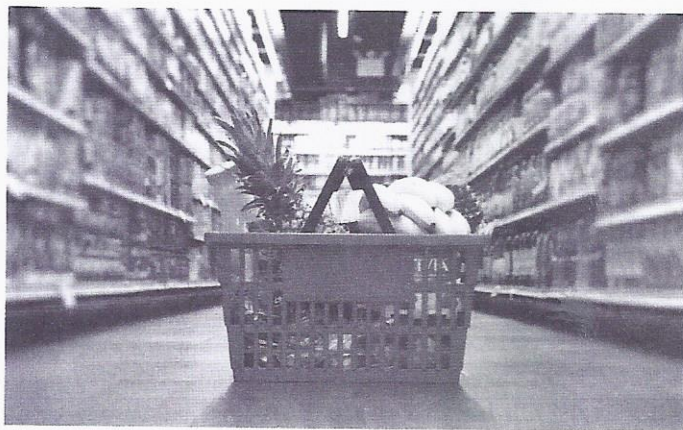

Jan, ik zag hoe je je presenteert op Facebook. Dat is heel anders dan ik je op de catechisatie ken. Het is net alsof er twee Jannen zijn. Wie is de echte: de trouwe catechisant, of de jongen die zich werelds presenteert?

Meer dan één ik

Bij opvoeding en vorming hoort vastigheid. Ieder ouderpaar weet dat regelmaat goed is voor een kind.

W. Fieret,
Leerdam

*Je mandje vullen.
Wat past nu bij mij?*

Dit kenmerk regelmaat is met rust en reinheid een van de basisbehoeften. Daarbij denken we vooral aan baby's, peuters en kleuters. Als kinderen ouder worden, en dat geldt trouwens ook voor volwassenen, zijn die drie r's nog steeds van belang. Regelmaat en vastigheid geven structuur. Dat is voor de opvoeding en vorming belangrijk. In onze samenleving is er echter niet zo veel structuur meer. Wetenschappers duiden dat verschijnsel aan met het woord 'vloeibaarheid'. Als iets vloeibaar is, verandert het voortdurend. Vaste stoffen, zoals steen, hout, zilver veranderen niet snel. Die zijn stabiel. Er zijn nogal wat studies verschenen waarin vloeibaarheid als kenmerk van onze samenleving wordt beschreven en wat de gevolgen ervan zijn. In de titel van die boeken komen dan de woorden 'vloeibare tijden' en 'vloeibare waarden' voor. Het boek "Vloeibare tijden" van de Hongaarse filosoof Zygmunt Bauman heeft de veelzeggende ondertitel 'Leven in een eeuw van onzekerheid'. Als iets vloeibaar is, kun je er alle kanten mee op. Dat zie je in onze tijd gebeuren op

tal van gebieden. De genderdiscussie is er een voorbeeld van. 'Wie ben ik nu echt, een jongen of een meisje? Hoe voel ik me het beste?' Zelfs het onderscheid tussen mannelijk en vrouwelijk, het meest onderscheidende scheppingsgegeven, dat in alle culturen als normaal werd beschouwd, is in onze tijd vloeibaar geworden. Het gemis aan eenduidigheid en aan vastheid werkt op veel gebieden door. Zo is ook de visie op het huwelijk in de loop van de tijd sterk veranderd.

Een veel voorkomende relatievorm is de zogenaamde seriële (letterlijk: aaneengeschakelde) monogamie. Bij die vorm is er sprake van monogamie, dus je houdt het bij één partner, maar niet voor altijd. Als je op elkaar uitgekeken bent, of als er iets anders aan de hand is, kun je uit elkaar gaan en is het mogelijk om met iemand anders een relatie aan te gaan. Trouw zijn, zo lang het de moeite is om bij elkaar te blijven in plaats van de bedoeling van de Schepper: tot de dood scheiding maakt.

Losse schroeven

Als God uit het denken verdwijnt, verliezen Zijn richtlijnen zoals we die in de Bijbel

lezen hun absolute gezag. Dan komt er veel op losse schroeven te staan. Van de hervormde theoloog prof. dr. F.G. Immink is recent een leerzaam boek over traditie verschenen. Hij schrijft daarin onder meer: 'Een traditie is geen eendagsvlieg, maar heeft een beproefde autoriteit. Wie in een traditie staat, hoeft niet telkens het wiel uit te vinden.'

De traditie verbindt hij aan de Bijbel en de gereformeerde belijdenis. Hoeveel mensen hebben het idee dat ze inderdaad het wiel moeten uitvinden? Op levensbeschouwelijk gebied is er een groot aanbod. Je wandelt als het ware door de supermarkt en vult je mand met levensbeschouwelijke opvattingen. Je neemt iets uit het vak Christendom, dan pak je iets van de plank Boeddhisme, je worstelt met een probleem en zoekt iets op voor zelfhulp, enzovoort. Op die manier sprokkelen velen hun levensbeschouwing bij elkaar. Verandert de situatie, dan verwijder je een product uit je mand en vervang je dat door een ander.

Schakelen

Onze jongeren worden groot in een maatschappij, waarvan steeds switchen een centraal kenmerk is. Wat een overstap! Van door de week schakelen naar zondagmorgen, met de wet des Heeren: 'God sprak al deze woorden...'. Van het leven met allerlei opties naar de boodschap van de Heere Jezus, Die tegen Nicodémus zei: 'Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u, tenzij iemand wedergeboren wordt, hij kan het Koninkrijk Gods niet zien.' Zo'n absolute uitspraak hoort niet bij de huidige schakelcultuur.

Jan uit de introductie is betrokken bij de Bijbel en zijn kerk. Zijn doordeweekse waarden- en normenpakket passen daar niet bij. Hij heeft verschillende 'ikken' of 'zelden'. Welke van die staat op de zondag centraal? Welke op school? Welke bij zijn vrienden?

De Bijbel heeft een duidelijke boodschap voor schakelaars, en trouwens voor iedereen: 'Mijn zoon, Mijn dochter, geef Mij uw hart'. Dat is zelfverloochening, het verwerpen van jezelf en een leven met de bede: 'Heere, wat wilt U dat ik doen zal?' Schakelende kinderen, catechisanten, leerlingen en ouderen: is er in ons kracht? 'Geef Gij ons hulp in tegenheên, bij U is raad, bij U alleen!'

Dit is het vijfde deel in een serie van zeven artikelen over opvoeding en de veranderde wereld van ouders en jongeren. Volgende week deel 6.